انتقادها به عملکرد وزارت جهاد کشاورزی از سوی مجلس در چند هفتهٔ اخیر تشدید شده است، استدلال اقتصادی تحلیل‌های منتقدان چیست؟

اشکالات نهادی

فرهیختگان

در ماه‌های اخیر همزمان با جهش قیمت‌ها در اقلام سفره خانوار و میدان‌داری تورم اقلام خوراکی، انتقادها به وزیر جهادکشاورزی از سوی نمایندگان مجلس افزایش یافته است. البته این فقط نمایندگان مجلس نیستند که خواستار پایان مدیریت غلامرضا نوری‌قزلجه در وزارت جهادکشاورزی هستند، بلکه فعالان اقتصادی حوزه دام و طیور نیز از ماه‌ها پیش نسبت به ضعف مدیریتی در وزارت جهادکشاورزی معترض هستند. منتقدان می‌گویند گرچه مشکلات فعلی در حوزه کالاهای اساسی و تورم اقلام خوراکی ناشی از چالش اصلی این حوزه یعنی تلفیق سیاست رفاهی با سیاست ارزی است؛ اما ضعف مدیریتی در اغلب موضوعات مربوط به وزارت جهادکشاورزی نیز طی دو سال اخیر خود را به خوبی آشکار کرده است. منتقدان می‌گویند تیم فعلی وزارت جهادکشاورزی توان کافی برای مدیریت بازار کالاهای اساسی را نداشته و جایگزینی این تیم با یک تیم قوی و کارآمدتر می‌تواند هم به کنترل رشد افسارگسیخته قیمت‌ها در بازار کالاهای اساسی کمک کند و هم با احیای کابینه، در حفظ سرمایه اجتماعی دولت مؤثر خواهد بود.

وزیر جهادکشاورزی یا معلم اخلاق؟

سال ۱۳۹۷ مرد میانسالی در یکی از شهرهای ایران از هزینه سنگین فیزیوتراپی گلایه می‌کند، اما وزیر بهداشت در پاسخ به گلایه این مرد می‌گوید که بهتر است خودش فیزیوتراپی کند و در ادامه توضیحاتی می‌دهد و با گفتن «خودت بمال» باعث خنده حضار می‌شود. این موضوع اگرچه در میان عامه مردم یک شوخی متداول عنوان می‌شود؛ اما به سبب مسئولیت آقای وزیر و حرفه طبابت وی مورد انتقاد جدی افکار عمومی در شبکه‌های مختلف اجتماعی قرار گرفت و حتی برخی این جمله را تشبیه به جمله معروف «ماری آنتوانت» کردند که در پاسخ به این موضوع که گفته شد مردم گرسنه‌اند و نان می‌خواهند، ملکه فرانسه گفته بود: «اکنون که نان ندارند چرا شیرینی نمی‌خورند.»

این جمله هنوز از خاطر خیلی از مردم نرفته بود که اخیراً غلامرضا نوری‌قزلجه، وزیر جهاد کشاورزی طی اظهاراتی و در پاسخ به این سؤال که وزارت جهاد کشاورزی چگونه می‌خواهد بازار شب یلدا را مدیریت کند، گفت: «قیمت محصولات شب یلدا بستگی به وجدان و انصاف فروشندگان دارد.» اظهارات وزیر جهاد کشاورزی گرچه با منطق بازار آزاد مبنی بر عدم دخالت دولت در قیمت‌گذاری سازگار بوده، اما از آنجایی که دولت در ایران در فرایند تأمین کالاهای اساسی و توزیع ذخایر در مناسبت‌هایی همچون شب یلدا، عید نوروز و ماه رمضان اقدام به تنظیم بازار می‌کند، این اظهارات در نوع خود بی‌سابقه بود و سیگنال بدی به بازار و مردم داد.

همچنین این اظهارات وزیر با واکنش برخی از نمایندگان مجلس روبه‌رو شد. علیرضا سلیمی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس در پاسخ به صحبت‌های وزیر جهاد کشاورزی در جمع خبرنگاران گفت: «بحث انصاف و مسائلی ازاین‌دست باید به استادان اخلاق و متولیان فرهنگی سپرده شود و آن‌ها این مسائل را دنبال و بیان کنند و در واقع این یک بحث جداست.» وی با تأکید بر اینکه وزیر جهاد کشاورزی معلم اخلاق نیست، افزود: «وزیر جهاد مسئولیت‌هایی دارد که باید به‌درستی به این مسئولیت‌ها عمل کند.» سلیمی تصریح کرد: «از جمله مسئولیت‌های وزیر جهاد کشاورزی این است که مدیریت کند تا کالا به‌وفور در بازار یافت شود.»

از چالش سیب‌زمینی تا چالش لوبیا!

در سال ۱۴۰۳ تقریباً از آذرماه معضل کمبود سیب‌زمینی در بازار موجب جهش قیمت این محصول و عرضه محصولات با کیفیت بسیار پایین شد. کمبودها تا آنجا پیش رفت که قیمت این محصول از حدود کیلویی ۱۸ هزار تومان در فروردین ۱۴۰۳ با رشد ۳ برابری به بیش از ۵۰ هزار تومان در ماه‌های بهمن و اسفندماه رسید. درحالی‌که معاون وزیر کشاورزی دی‌ماه ۱۴۰۳ قول سامان دادن به بازار سیب‌زمینی را داده بود، این وعده نه تنها محقق نشد، بلکه وزیر جهاد کشاورزی در اظهارنظری عجیب گفت صادرات این محصول باعث گرانی‌ها شده و نیاز به واردات این محصول است.

چالش کمبود و گرانی سیب‌زمینی هنوز تمام نشده بود که در سال جاری رشد نجومی قیمت‌ها در گروه حبوبات این بار بحران پیشین را در بازار سیب‌زمینی تکرار کرد، به‌طوری‌که طی سال جاری قیمت گروه حبوبات بین ۵۰ تا ۷۰ درصد رشد داشته و طی یک سال اخیر این عدد بین ۱۳۰ تا ۲۵۰ درصد بوده است. افزایش چشمگیر قیمت‌ها فقط در گروه حبوبات خلاصه نشده و بازار برنج نیز طی سال جاری قیمت‌های عجیب‌وغریبی را تجربه کرده است، به‌طوری‌که برنج ایرانی طی یک سال اخیر بیش از ۱۶۴ درصد و برنج وارداتی ۶۳ درصد رشد قیمت داشته است.

جهش ۷۰ تا ۱۷۰ درصدی قیمت‌ها در دوره نوری‌قزلجه

در دوره مدیریت نوری‌قزلجه در وزارت جهادکشاورزی گرچه سیاست ارزی، شوک‌های خارجی و امنیتی و انتظارات تورمی در افزایش قیمت‌ها در اقلام سفره خانوار نقش زیادی داشته، با این حال به اذعان بسیاری از کارشناسان و فعالان صنعت دام و طیور ضعف مدیریتی در این وزارتخانه نیز در این اتفاقات نقش زیادی داشته است. مجموع این شرایط منجر به جهش‌های پیاپی قیمت‌ها در اقلام مهم سفره خانوار شده و دسترسی خانوارها را به اقلام مهمی چون گوشت سخت کرده است.

براساس داده‌های مرکز آمار ایران، از ۳۱ مرداد ۱۴۰۳ که غلامرضا نوری‌قزلجه با رأی اعتماد مجلس تصدی وزارت جهاد کشاورزی در دولت چهاردهم را بر عهده گرفت، تا انتهای آبان امسال قیمت ۵۰ قلم از اقلام سفره به طور میانگین رشد ۵۰ درصدی داشته و این رشد در اقلام پرمصرف و اقلامی که به‌نوعی می‌توان گفت قوت غالب سفره خانوارهاست، رشد بین ۷۰ تا ۱۷۰ درصدی و حتی در یک قلم رشد ۲۸۱ درصدی داشته است. بر اساس این داده‌ها، از انتهای مردادماه سال گذشته تا انتهای آبان امسال لوبیاچیتی با ۲۸۱ درصد در صدر جهش قیمت اقلام سفره خانوار قرار گرفته است. پس از آن، برنج ایرانی درجه یک با ۱۷۷ درصد، لپه با ۱۶۴ درصد، لوبیاقرمز با ۱۴۸ درصد، نخود با ۱۲۲ درصد، سیب‌زمینی با ۱۱۱ درصد، سیب با ۱۰۹ درصد، کره پاستوریزه با ۱۰۳ درصد، چای خارجی بسته‌ای با ۹۷ درصد، برنج خارجی درجه یک با ۸۶ درصد، عدس با ۸۵ و ماست پاستوریزه با ۸۱ درصد، اقلامی هستند که بیشترین جهش قیمتی را در دوره مدیریت نوری‌قزلجه در واردات جهاد کشاورزی تجربه کرده‌اند.

اختلالات جدی چندین ماهه در بازار نهاده‌های دامی

از سال ۱۴۰۰ به بعد که خشکسالی در کشور شدت گرفت، تأمین به موقع نهاده‌ها و حتی بسیاری از اقلامی همچون خوراک دامی نیاز به واردات پیدا کردند. طی سال جاری تقریباً از چندین ماه گذشته فعالان صنعت دام و طیور نسبت به کمبود نهاده‌های دامی در بازار هشدار دادند اما این موضوع به‌موقع چاره‌اندیشی نشد تا بازار به آستانه کمبود و حتی کاهش تولید برسد.

به اعتقاد کارشناسان، وزارت جهاد کشاورزی به‌عنوان نهاد مسئول تأمین نهاده‌های دامی، حتی در شرایط کمبود ارز نیز موظف به پیگیری و هماهنگی‌های لازم بوده است. بااین‌حال، درحالی‌که تولیدکنندگان با کمبود نهاده‌ها مواجه بودند، ثبت سفارش‌ها با اختلال روبه‌رو شد و بسیاری از واردکنندگان به دلیل بدهی‌های معوق و عدم دریافت ارز، از چرخه واردات خارج شدند. در پی چالش عدم تعادل عرضه و تقاضا، سازمان بازرسی کل کشور به دستور رئیس قوه قضائیه وارد عمل شد و جلسه‌ای با حضور معاونان وزارت جهاد کشاورزی برگزار کرد. در این نشست، ضمن بررسی ابعاد کمبود نهاده‌ها، گزارش‌هایی از تخلفات برخی شرکت‌های واردکننده نیز مطرح شد؛ از جمله عدم عرضه به‌موقع یا فروش بدون تحویل کالا. همچنین ضعف نظارتی وزارت جهاد کشاورزی در پیگیری لیست نهاده‌های تحویل نشده مورد انتقاد قرار گرفت.

۱۰ آبان مرکز رسانه قوه قضائیه گزارش داد سازمان بازرسی خواستار پاسخگویی دقیق وزارت جهاد کشاورزی به ۱۲ پرسش کلیدی شده و تأکید کرده که شرکت‌های متخلف باید به مراجع قضایی معرفی شوند. همچنین مقرر شد در صورت اثبات کوتاهی مسئولان در ثبت سفارش یا نظارت بر توزیع، پرونده آن‌ها به دستگاه قضایی یا هیئت‌های تخلفات اداری ارجاع شود. کاهش سهمیه شرکت‌های متخلف نیز به‌عنوان یکی از اقدامات اصلاحی در دستور کار قرار گرفت.

در مقابل، وزارت جهاد کشاورزی با ارائه گزارشی از عملکرد خود، اعلام کرد ثبت سفارش نهاده‌ها بیش از سهم فصلی و حتی سالانه انجام شده و نسبت به سال گذشته حدود ۵ درصد افزایش واردات داشته است. این وزارتخانه مشکلات اصلی را در بدهی‌های انباشته واردکنندگان و عدم تأمین ارز کافی از سوی بانک مرکزی دانست و تأکید شد که برای حل این مسائل، مکاتبات و جلسات متعددی با نهادهای ارشد کشور برگزار شده است.

دلایل ضعف مدیریتی در جهاد کشاورزی

به اعتقاد کارشناسان، وضعیت فعلی بازار محصولات کشاورزی نتیجه ترکیب چندین عامل است. اولین موضوع، چالش قدیمی واردات و توزیع نهادهای دامی و کالاهای اساسی با ارز ترجیحی است. ترکیب سیاست ارزی و رفاهی موجب شده وزارت کشاورزی از وزارتخانه برنامه‌ریزی برای تولید در بخش کشاورزی، به واردکننده و توزیع‌کننده نهادها و کالاهای اساسی تبدیل شود. این سیاست منجر به انحراف وزارت جهاد کشاورزی از وظایف اصلی به توزیع‌کننده اقلام اساسی شده است، سیاستی که در پی آن، این وزارتخانه نهاده‌ها را با نرخ ارز بین ۲۸۵۰۰ تا ارقام بالاتر وارد می‌کند (شرکت‌های دولتی و شرکت‌های خصوصی و خصولتی) و در بازار توزیع می‌کند. در این سیاست به‌واسطه وجود رانت قیمتی، چالش‌های زیادی برای این وزارت‌خانه ایجاد شده و بخش عمده انرژی و تمرکز این وزارت‌خانه در همین مسیر اتلاف می‌شود. در اینجا ضعف وزارت‌خانه در دوره وزیر فعلی بیش از پیش آشکار شده است. مشکلات توزیع نهاده‌ها منجر به کاهش تولید و افزایش قیمت‌ها در بخش غذا شده است. چالش‌ها در اینجا به قدری قابل تامل بوده که وزارت جهادکشاورزی و دولت مجبور شده‌اند مجوز واردات کالاهای اساسی را به مناطق مرزی کشور اعطا کنند که به اعتقاد اغلب کارشناسان در جهش ارزی اخیر نیز بی‌تأثیر نبوده است.

اختیار قانونی متمرکز در جهاد، تصمیم‌های اجرایی نوسانی و بعضاً متعارض در دولت و ضعف جدی در نظارت و توزیع نیز از دیگر مواردی است که موجب شده ضعف‌های جدی این وزارت‌خانه و مدیریت شخص وزیر بیش از گذشته آشکارتر شود. همچنین در اینجا باید به شوک‌های خارجی و انتظارات تورمی نیز اشاره کرد که مکمل سیاست ارزی - رفاهی دولت (ارز ترجیحی) در افزایش تقاضا برای کالاهای اساسی و افزایش قیمت‌ها مؤثر بوده است. در اینجا باید اشاره شود که گرچه سیاست رفاهی و ارزی دولت در ناکارآمدی وزارت جهاد کشاورزی در شرایط فعلی شده، اما این سیاست‌ها از سال ۱۳۹۷ در کشور وجود داشته و در هیچ زمانی تا این اندازه ضعف‌ها منجر به نوسان قیمت‌ها در سفره مردم نشده بود. این موضوعی است که اغلب کارشناسان و همچنین نمایندگان مجلس به آن اشاره می‌کنند و معتقدند به صلاح دولت است که مدیریت وزارت جهادکشاورزی را تغییر داده و کارآمدی خود را تقویت کند.

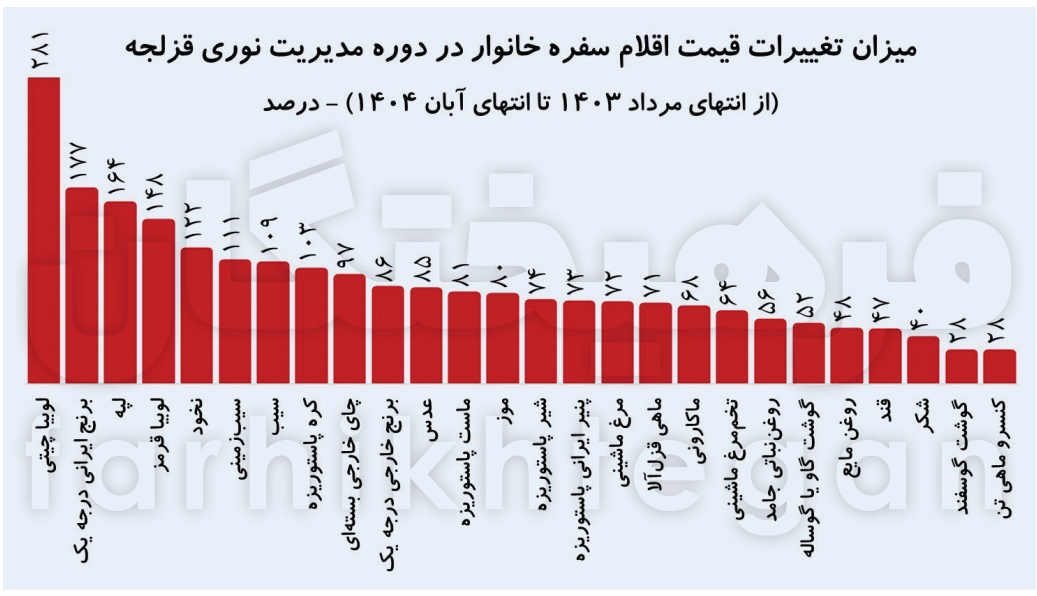

راهکارهای اقتصادی ارتقای کیفیت سوخت در ایران

امیرحسین زارعی
پژوهشگر اقتصادی

کیفیت سوخت در وسایل نقلیه نقش حیاتی در بهبود عملکرد موتور، کاهش مصرف سوخت و کاهش آلودگی هوا ایفا می‌کند. در ایران، کیفیت سوخت تولیدی همچنان یکی از چالش‌های اساسی است. بر اساس گزارش‌ها، سوخت مصرفی در ایران عمدتاً فاقد استانداردهای جهانی؛ مانند یورو ۵ است و این مسئله به کاهش بهره‌وری و افزایش آلودگی هوا منجر می‌شود. به‌عنوان مثال، بررسی‌ها نشان می‌دهند که بیش از ۸۰ درصد وسایل نقلیه ایران از سوخت‌های با استاندارد پایین استفاده می‌کنند که این امر تأثیرات منفی بسیاری بر محیط زیست و سلامت عمومی دارد. در همین راستا، سرمایه‌گذاری در بهبود کیفیت پالایشگاه‌ها و اصلاح قیمت سوخت می‌تواند به افزایش کیفیت سوخت و کاهش آلایندگی‌ها کمک کند. این تغییرات علاوه بر بهبود کیفیت سوخت به کاهش هزینه‌های درمانی ناشی از آلودگی هوا و افزایش بهره‌وری سوخت در سطح ملی خواهد انجامید.

وضعیت کنونی سوخت در ایران

ایران یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان نفت خام در جهان است، اما در زمینه تولید و توزیع سوخت باکیفیت در کشور با چالش‌های زیادی مواجه است. طبق گزارش‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست ایران، حدود ۷۰ درصد از آلودگی‌های هوا در شهرهای بزرگ به دلیل مصرف سوخت‌های بی‌کیفیت در وسایل نقلیه است. این آلودگی‌ها علاوه بر تأثیر منفی بر سلامت عمومی، هزینه‌های سنگینی نیز برای دولت به دنبال دارد. بر اساس آمار، هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم آلودگی هوا در ایران سالانه بیش از ۱/۵ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود.

کیفیت پایین سوخت در ایران به‌دلایل مختلفی از جمله فرایندهای پالایش ناکافی، کمبود استانداردهای جهانی و قیمت‌های یارانه‌ای سوخت مرتبط است. به‌عنوان‌مثال، قیمت سوخت در ایران بسیار پایین‌تر از استاندارد جهانی است. قیمت هر لیتر بنزین در ایران در حدود ۰/۱ دلار است، درحالی‌که این رقم در کشورهای پیشرفته مانند ایالات متحده حدود ۱/۲ دلار است. این تفاوت قیمت موجب مصرف بی‌رویه سوخت و عدم انگیزه برای بهبود کیفیت آن می‌شود. در نمودار مقایسه‌ای از قیمت سوخت در ایران و چند کشور منتخب (برای سال ۲۰۲۵) آورده شده است. از نمودار می‌توان نتیجه گرفت تفاوت‌های چشمگیر قیمت سوخت میان ایران و سایر کشورها، نه‌تنها به دلیل یارانه‌های دولتی و قیمت‌های پایین، بلکه به دلیل استانداردهای پایین‌تر سوخت در ایران است. برای مثال، درحالی‌که در کشورهای پیشرفته همچون روسیه، آلمان و ژاپن از استانداردهای یورو ۶ یا یورو ۵ استفاده می‌شود که به کاهش آلودگی هوا و بهبود عملکرد خودروها کمک می‌کند، ایران هنوز در بسیاری از موارد از استاندارد یورو ۴ استفاده می‌کند. این تفاوت‌ها نه‌تنها بر کیفیت سوخت تأثیر می‌گذارد، بلکه بر سلامت عمومی، محیط زیست و بهره‌وری اقتصادی نیز اثرات منفی می‌گذارد.

راهکارهای اقتصادی برای بهبود کیفیت سوخت

برای بهبود کیفیت سوخت در ایران و ارتقای استانداردهای آن، نیاز به یک‌سری راهکارهای اقتصادی است که بتواند در درازمدت به کاهش آلایندگی‌ها، افزایش بهره‌وری سوخت و حفظ منابع ملی کمک کند. برخی از مهم‌ترین راهکارهای اقتصادی برای ارتقای کیفیت سوخت عبارتند از:

۱. سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌ها و فناوری‌های نوین پالایش:

سرمایه‌گذاری در فناوری‌های پیشرفته پالایش نفت می‌تواند هزینه‌های تولید سوخت را کاهش دهد و درعین‌حال کیفیت آن را افزایش دهد. به‌عنوان‌مثال، اجرای فناوری‌های فناوری هیدروکراکینگ و فرایندهای تصفیه پیشرفته می‌تواند موجب تولید سوخت‌های با استاندارد یورو ۵ یا یورو ۶ شود. طبق گزارش‌های بانک جهانی، افزایش سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند تا ۲۰ درصد در کاهش هزینه‌های آلایندگی و بهبود کیفیت سوخت مؤثر باشد.

۲. اصلاح قیمت‌ها و حذف یارانه‌های سوخت:

یکی از اصلی‌ترین دلایل کیفیت پایین سوخت در ایران، یارانه‌های دولتی است که موجب پایین‌بودن قیمت سوخت می‌شود. با اصلاح قیمت‌ها و حذف تدریجی یارانه‌ها، دولت می‌تواند منابع مالی لازم برای بهبود زیرساخت‌های پالایش و تولید سوخت‌های باکیفیت‌تر را تأمین کند. طبق گزارش وزارت نفت ایران، کاهش ۱۰ درصدی یارانه‌های سوخت می‌تواند بیش از ۲ میلیارد دلار در سال به بودجه کشور افزوده و این مبلغ را برای بهبود فرایندهای پالایش و تحقیق و توسعه در صنعت سوخت اختصاص دهد.

۳. تشویق به استفاده از سوخت‌های جایگزین و تجدیدپذیر:

ایران می‌تواند به سمت استفاده از سوخت‌های زیستی مانند اتانول و بیودیزل حرکت کند. سوخت‌های زیستی می‌توانند به‌طور چشمگیری در کاهش آلاینده‌ها و وابستگی به سوخت‌های فسیلی مؤثر باشند. طبق برآوردهای صندوق بین‌المللی پول، استفاده از سوخت‌های زیستی در ایران می‌تواند تا ۱۵ درصد از مصرف سوخت‌های فسیلی را کاهش دهد و درعین‌حال به توسعه صنایع جدید در کشور کمک کند.

۴. توسعه زیرساخت‌های حمل‌ونقل عمومی و ارتقای سیستم‌های نظارتی:

بهبود کیفیت سوخت همچنین نیازمند تقویت حمل‌ونقل عمومی و کاهش وابستگی به خودروهای شخصی است. بر اساس مطالعه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، توسعه سیستم حمل‌ونقل عمومی در ایران می‌تواند تا ۳۰ درصد از مصرف سوخت در بخش حمل‌ونقل را کاهش دهد و درعین حال موجب بهبود کیفیت هوا و کاهش ترافیک شود.

تحلیل اقتصادی و اجتماعی تغییرات پیشنهادی

اجرای تغییرات اقتصادی در حوزه سوخت می‌تواند آثار گسترده‌ای بر اقتصاد کلان و رفاه اجتماعی کشور داشته باشد. با ارتقای کیفیت سوخت و بهبود استانداردهای پالایش، علاوه بر بهبود سلامت عمومی و کاهش آلایندگی‌ها، اثرات اقتصادی مثبتی نیز حاصل خواهد شد.

۱. کاهش هزینه‌های بهداشتی:

طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت، آلاینده‌های ناشی از سوخت‌های بی‌کیفیت موجب افزایش بیماری‌های قلبی، ریوی و سرطان می‌شود. به‌طور متوسط، آلودگی هوا در ایران سالانه بیش از ۴ میلیارد دلار هزینه درمان به کشور تحمیل می‌کند. با بهبود کیفیت سوخت، این هزینه‌ها می‌تواند تا ۲۰ درصد کاهش یابد، یعنی صرفه‌جویی سالانه حدود ۸۰۰ میلیون دلار.

۲. افزایش بهره‌وری انرژی و کاهش وابستگی به واردات سوخت:

بهبود کیفیت سوخت می‌تواند به افزایش بهره‌وری موتور خودروها منجر شود. طبق گزارش وزارت نفت، خودروهای مجهز به سوخت‌های با کیفیت بهتر، تا ۱۰ درصد کمتر سوخت مصرف می‌کنند. این صرفه‌جویی می‌تواند در درازمدت منجر به کاهش تقاضا برای واردات بنزین و گازوئیل شود که به‌نوبه خود باعث کاهش فشار بر منابع ارزی کشور خواهد شد.

۳. فرصت‌های شغلی جدید:

توسعه فناوری‌های جدید پالایش و صنعت سوخت‌های زیستی، فرصت‌های شغلی جدیدی را در صنایع مرتبط ایجاد خواهد کرد. طبق پیش‌بینی‌ها، سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند منجر به ایجاد بیش از ۵۰ هزار شغل جدید در بخش‌های مختلف اقتصادی و صنعتی شود.

جمع‌بندی

بهبود کیفیت سوخت در ایران نیازمند اصلاحات اساسی در سیاست‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های نوین و تغییر در الگوی مصرف است. با اجرای این تغییرات می‌توان شاهد کاهش آلایندگی‌ها، بهبود سلامت عمومی و افزایش بهره‌وری سوخت در کشور بود. طبق پیش‌بینی‌ها اگر ایران استانداردهای سوخت خود را به یورو ۵ ارتقا دهد، می‌تواند سالانه حدود ۱/۲ میلیارد دلار صرفه‌جویی در هزینه‌های بهداشتی و درمانی ایجاد کند. پیشنهاد می‌شود که دولت به‌طور جدی به سمت اصلاح قیمت‌ها و حذف تدریجی یارانه‌های سوخت حرکت کند تا منابع مالی لازم برای بهبود کیفیت سوخت تأمین شود. همچنین، سرمایه‌گذاری در سوخت‌های تجدیدپذیر و فناوری‌های پالایش پیشرفته می‌تواند موجب کاهش وابستگی به واردات سوخت و افزایش امنیت انرژی کشور شود. در نهایت، تقویت حمل‌ونقل عمومی و افزایش آگاهی عمومی از اهمیت استفاده بهینه از سوخت، به کاهش فشار بر منابع ملی و بهبود کیفیت زندگی کمک خواهد کرد.

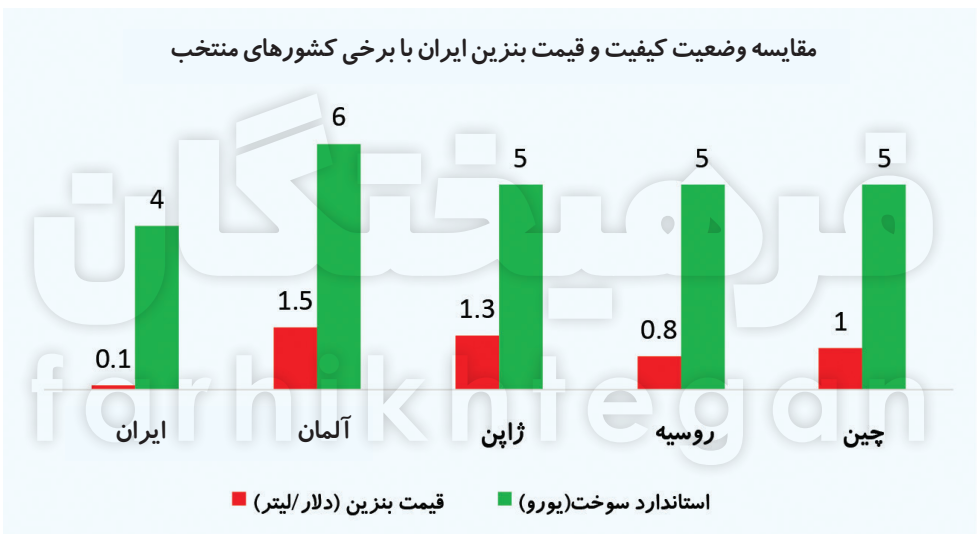

پنجشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۴
شماره ۴۵۸۵
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

مدیرمسئول:
محمدامین ایمانجانی
قائم‌مقام مدیرمسئول:
مسعود فروغی
سردبیر:
محمد زعیم‌زاده
تلفن و فکس:
۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)
کدپستی:
۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶
چاپ:
چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی
نشانی:
خیابان حافظ، پایین‌تر از جمهوری
روبه‌روی ساختمان بورس
ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم